

POSTANOWIENIE

24 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 24 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku A.B.
z udziałem A.S., W.T. i J.J.
o stwierdzenie nabycia spadku po I.P.,
na skutek skargi kasacyjnej W.T.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej
z 11 stycznia 2024 r., II Ca 1233/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(M.T.)

UZASADNIENIE

Uczestnik postępowania W.T. wniósł skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Okręgowego w Bielsku Białej z 11 stycznia 2024 r., sygn. akt. II Ca 1233/23.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawczyni wniosła o odrzucenie skargi, ewentualnie o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej. Wskazane w odpowiedzi na skargę wadliwości w konstrukcji podstaw skargi nie mają w okolicznościach sprawy takiego charakteru, aby mogły skutkować jej odrzuceniem.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W ocenie skarżącego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnione jest rażącym naruszeniem przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa materialnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do

rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Szczególna podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga przy tym samodzielnego, czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęte skargą orzeczenie jest wadliwe i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

Uzasadnienie wniosku oparte na tej przesłance wymaga przedstawienia argumentacji prawnej zmierzającej do wykazania kwalifikowanego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (zob. postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 5 października 2007 r., III CSK 216/07 i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11). Uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej formie, uzasadnienia podstaw kasacyjnych, jak również być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności, gdyż nie jest ona możliwa na tym etapie postępowania i w składzie Sądu dokonującego wstępnej oceny skargi kasacyjnej pod kątem występowania w sprawie przesłanek określonych w art. art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skonfrontowanie uzasadnienia zaskarżonego wyroku i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza tezy o oczywistej zasadności tego środka zaskarżenia. Ustalenia faktyczne Sądów *meriti* są dla Sądu Najwyższego wiążące i niemożliwe wprost do zakwestionowania w postępowaniu kasacyjnym. Sąd Najwyższy jako instancja kasacyjna nie jest uprawniony do badania zasadności ustaleń faktycznych i ocen dowodów dokonanych przed sądem drugiej instancji (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Skarżący podnosił, że podstawą do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowią stawiane zaskarżonemu orzeczeniu zarzuty naruszenia art. 947 oraz 960 k.c. Powołując uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący w istocie podnosi pod tytułem zarzutów naruszenia prawa materialnego polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów, które nie mogą stanowić podstaw kasacyjnych ani przyczyny wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Treść wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do wniosku, że skarżący nie przedstawił argumentacji potwierdzającej, iż Sądy orzekające w sprawie dopuściły się rażącego naruszenia prawa. Argumenty zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej stanowią bowiem raczej próbę zakwestionowania poczynionych przez nie ustaleń faktycznych.

Zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego uzasadnienie oczywistej zasadności skargi nie może poprzestawać na prostym odwołaniu do naruszeń prawa wskazanych w podstawach kasacyjnych. Uzasadnienia przyczyn kasacyjnych, kwalifikujących przyjęcie skargi do rozpoznania, Sąd Najwyższy nie może doszukiwać się w uzasadnieniu podstaw, niezależnie od tego, że chodzi w tym wypadku o zupełnie odmienne metody argumentowania (zob. postanowienia SN z 31 stycznia 2020 r., II CSK 432/19, z 15 grudnia 2006 r., III CZ 93/06; i z 18 kwietnia 2012 r., I CSK 520/11). Skutecznym argumentem za powołaną we wniosku przyczyną przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mogła być, w konsekwencji, wskazana przez skarżącą „konieczność rozpatrzenia” naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego ani ogólne stwierdzenie, że doszło do naruszenia wskazywanych przez skarżącą przepisów.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak wyżej.

Ewa Stefańska

(M.T.)

[a.ł]

